

Uzasadnienie do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 2026 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia (PLH020051)

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Irysowy Zagon koło Gromadzynia (PLH020051) (zwany dalej Obszarem) został zatwierdzony *decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)*. Obszar został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Irysowy Zagon koło Gromadzynia (PLH020051) (Dz. U. z 2017 r. poz. 531)*.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy). Pierwszy plan zadań ochronnych dla Obszaru opracowany został w 2013 r. i ustanowiony na okres 10 lat *zarządzeniem nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia PLH020051 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2013 r. poz. 5014)*, które zmienione zostało *zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia PLH020051 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2016 r. poz. 4336)*. Dokument ten wygaś w 2023 r. i przystąpiono do aktualizacji dokumentacji i ustanowienia nowego planu, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru, uwzględniając aktualny stan obszaru i jego przedmiotów ochrony oraz określając konieczne do podjęcia działania ochronne.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych Obszaru jest utrzymanie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6(1) *Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz*

dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.1992.206.7 ze zm.) oraz art. 3(2) i 4(4) Dyrektywy Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.U.E.L.2010.20.7 ze zm.).

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Obszar wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków bezkręgowców:

1. 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),
2. 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne (*Adenostylin alliariae* i *Convolvuletalia sepium*),
3. 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
4. *91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
5. 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
6. 1074 Barczatka kataks *Eriogaster catax*.

- wymienionych odpowiednio w Załączniku II i I Dyrektywy Rady 92/43/EWG.

Obszar zlokalizowany jest na terenie Wzniesień Lubińskich pomiędzy miejscowościami Gromadzyń i Mierzowice. W Obszarze dominują łąki oraz zadrzewienia śródpolne i, mimo niewielkiej powierzchni jaką zajmuje obszar, odgrywa on znaczącą rolę w ochronie zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Siedlisko to wraz z pozostałymi siedliskami wyróżnionymi w obszarze jest kluczowe w zakresie ochrony cennych gatunków entomofauny. Większość pól siedlisk przyrodniczych znajduje się na działkach, których właścicielami są rolnicy indywidualni.

Aktualizację danych dotyczących Obszaru przeprowadzono na podstawie danych pochodzących z Państwowego Monitoringu Środowiska wykonanego na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz danych archiwalnych pochodzących z poprzedniego planu zadań ochronnych.

Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań stanowiącej załącznik nr 5 do Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000. Ze zidentyfikowanych zagrożeń wśród najważniejszych wymieniono: dla siedlisk łąkowych 6410 i 6510 problematyczne gatunki rodzime i obce

gatunki inwazyjne (głównie nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis* i nawłóć późna *Solidago gigantea*), ponadto w przypadku siedliska 6410 i gatunku 1060 obserwuje się występowanie zagrożeń związanych z zaniechaniem i brakiem koszenia, a w konsekwencji sukcesję naturalną. Dla siedliska *91E0 zagrożenia związane są z występowaniem obcego gatunku inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* (zagrożenie praktycznie niemożliwe do wyeliminowania z uwagi na biologię i powszechność występowania gatunku) oraz zbyt małą ilością martwego drewna. Dla siedliska 6430 nie zidentyfikowano istniejących zagrożeń. Zagrożeniem dla gatunku 1074 jest w szczególności: usuwanie zarośli tarniny, inwazyjne gatunki obce, stopniowe wkraczanie krzewów min. jeżyny *Rubus sp.* oraz olszy czarnej *Alnus glutinosa*, jak również składowanie odpadów.

Cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony, istniejących uwarunkowań społecznych oraz panujących ograniczeń. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego Państwowego Monitoringu Środowiska opracowanego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (2012). Dla siedliska 6410 i 6510 określone cele działań ochronnych związane są z poprawą stanu zachowania ze stanu U1 (niezadowolającego) do stanu FV (właściwego) w zakresie m.in. wskaźników związanych z obcymi gatunkami inwazyjnymi, ekspansywnymi oraz dominującymi. Dla siedliska 6430 określone cele działań ochronnych związane są z utrzymaniem właściwego stanu ochrony FV. Dla siedliska *91E0 cele związane są utrzymaniem niezadowolającego stanu ochrony U1 z uwagi na fakt, iż nie jest możliwa poprawa wskaźnika obce gatunki inwazyjne oraz reżim wodny. Z uwagi na brak danych nie określono wskaźnika stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska. Dla gatunku 1060 celem ochrony jest utrzymanie stanu właściwego FV, a dla 1074 poprawa stanu ze złego U2 do niezadowolającego U1 w zakresie parametru populacja.

Działania, które pozwolą osiągnąć ww. cele związane są przede wszystkim z: dla siedliska 6410 i 6510 użytkowaniem powierzchni łąkowych z uwzględnieniem wymogów ochrony siedliska oraz usuwaniem drzew i krzewów oraz gatunków inwazyjnych, pozostawianiem 2-3 m niewykasanej strefy buforowej przy potoku Jastrzębia dla siedliska 6430, pozostawieniem drzewostanu *91E0 do naturalnego rozpadu. Dla gatunku 1060 działania związane są z usuwaniem podrostu drzew i krzewów oraz użytkowaniem kośnym uwzględniającym wymogi ochrony gatunku, a dla gatunku 1074 – zachowanie zarośli okrajowych oraz pozostawianie pasa niezaoranego pola w odległości min. 5 metrów od brzegu zarośli śliwy tarniny.

Zaplanowano również monitoring stanu zachowania siedlisk przyrodniczych, którego zasady oparto na metodyce opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Nie zachodzi konieczność uzupełnienia stanu wiedzy w zakresie przedmiotów ochrony.

Przedmiotowe zarządzenie nie zawiera wskazań do zmian w dokumentach planistycznych, m.in. w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, z uwagi na fakt, iż w wyniku przeprowadzonej analizy dokumentów planistycznych stwierdzono, iż nie zachodzi potrzeba wprowadzania zmian w tych dokumentach.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 28 lutego 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Gazeta Wyborcza), na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.2.2023.MŁ.1 z dnia 28 lutego 2023 r. informujące o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla 46 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miasta i Gminy Prochowice.

Następnie w dniu 4 kwietnia 2023 r. w prasie o zasięgu lokalnym (Gazeta Wyborcza), na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.6320.2.2023.MŁ.2 z dnia 4 kwietnia 2023 r. informujące o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla 13 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Irysowy Zagon koło Gromadzynia). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miasta i Gminy Prochowice.

Warsztaty Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 zostały przeprowadzone w formie elektronicznej. W dniu października 2025 r. przekazano do zarządców i właścicieli terenu w granicach Obszaru projekt zarządzenia do zaopiniowania.

Obwieszczeniem z dnia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt.

1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody. Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza).

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego